

CULTURÀLIA

Número 16

CENTRE CULTURAL DE TÀRREGA

Març 2000

sumari

2• Opinió

Josep Balcells i Balcells
per Maurici Graus

3• L'aigua i el nostre futur

per Pep Vall

5• Els usuaris dels arxius

per Gener Gonzalvo

6• La Revolució pagesa

per Albert González i Farran

7• Minimalisme i poesia

per Joan Borda

8• Parlem de senderisme

per Jaume Domingo

9• ... textos per a la reflexió...

per Manifest del Grup Femení
d'Esquerra

10• Vida cultural i social:

manifest en suport a la
Marxa Mundial de les dones

12• Mirades i percepcions

BO&DI

per Ermengol Puig

13• Jocs tradicionals

per Francesca Bardají

14• Cara a cara

"Hoy empieza todo"

per J. B. Solé i Francesc Gasull

15• Notícies de la Biblioteca

per Carme Asensio

16• Disfressa't, amor meu

per Montse Aloy

La gran extinció d'espècies

per Francesc Pont

17• Crònica llardosa d'un

Dijous Gras

18• Tertúlies dels dijous /

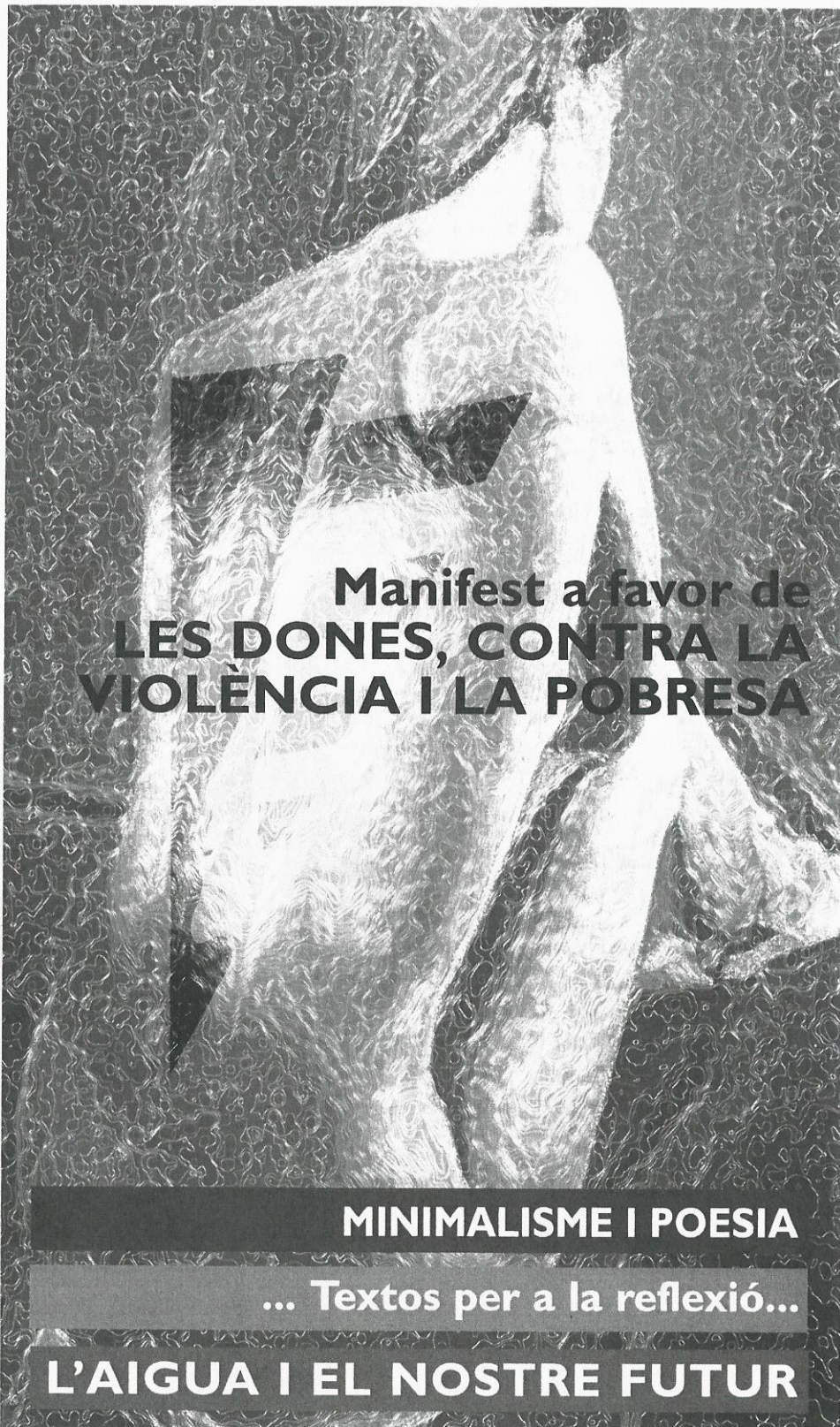
Carnestoltes-Culturàlia 2000

19• Carnestoltes 2000 /

Excursions a l'entorn...

20• Excursions a l'entorn

/ Agenda / Humor

Manifest a favor de
**LES DONES, CONTRA LA
VIOLÈNCIA I LA POBRESA**

MINIMALISME I POESIA

... Textos per a la reflexió...

L'AIGUA I EL NOSTRE FUTUR

En memòria al mestre i artista que ens ha deixat

JOSEP BALCELLS I BALCELLS

per Maurici Graus

A l'avançada edat de 91 anys, el passat dia 9 va morir el que ha estat un home d'extraordinàries qualitats humanes i un artista dotat de reconegudes aptituds com a pintor de vertaderes obres d'art.

El Sr. Josep Balcells, en una demostració de les seves capacitats intel·lectuals i facultats artístiques, va simultanejar l'exercici del seu magisteri escolar a la veïna població de Vilagrassa, durant més de 40 anys, amb la pràctica de la pintura. Primer com avantatjat dibuixant i, amb el temps, convertit en un autèntic i gran professional fins a considerar-lo un dels millors paisatgistes de les nostres terres.

De tendència impressionista, va fer magnífiques creacions de la seva obra, inspirant-se en els escenaris naturals del seu entorn, que ell estimava i contemplava amb delectació tot descobrint els indrets més adients per traslladar-los a les seves teles.

Confortablement instal·lat en una torre de privilegiat emplaçament, situada sota mateix del conegut pilar d'Almenara i amb les terres de l'Urgell de vista permanent, el Sr. Balcells va practicar i gaudir de la música clàssica assaborint obertament els encants de la natura, observant aquelles atractives postes de sol estiuenques que amb el seu ventall de colors constitueixen tot un espectacle.

Tenim un gran record de l'última i esplèndida mostra dels treballs que van presentar el Sr. Balcells a la desapareguda i recordada Sala Cristall, el maig de 1985, on l'èxit va superar totes les previsions i a la vegada va ser la demostració més autèntica del prestigi i alta consideració que ell sempre ha gaudit entre nosaltres, tal i com va quedar confirmat amb l'assistència de nombro-

sos targarins en l'emotiu funeral a l'església de la Guàrdia de Tornabous.

Estem segurs que en contemplar un quadre seu penjat a les parets de les nostres llars ens recordarem amb molta enyorança del que ha representat el Sr. Balcells en la nostra cultura i en els nostres afectes.

REVISTA CULTURÀLIA · Núm. 16 de març de 2000

Direcció: Pep Vall

Consell de redacció: Jaume Espinagosa, Carles Domingo, Gener Gonzalvo, Josep M. Ricard.

Col·laboradors: Maurici Graus, Albert González, Joan Borda, Jaume Domingo, Ermengol Puig, Francesca Bardají, J. B. Solé, Francesc Gasull, Carme Asensio, Montse Aloy, Francesc Pont.

Edició: Centre Cultural de Tàrraga, C. de les Piques, 1 25300 Tàrraga

Disseny i realització: Central de Disseny Tàrraga SL

Els articles publicats a *Culturàlia* només reflecteixen el parer de qui els signa. El Consell de redacció de la revista es reserva el dret de publicar o no les cartes adreçades al director i de resumir-ne els continguts.

Dipòsit Legal: L-1528/98

L'AIGUA

I EL NOSTRE FUTUR

per Pep Vall

Com és reconegut, l'aigua és un element fonamental per a la supervivència i el desenvolupament de tots els pobles i civilitzacions. El fet de disposar d'ella en abundància ha limitat el creixement i prosperitat de la nostra zona. És ben palesa la diferència de desenvolupament entre els pobles que reguen i els que no. En les darreres setmanes s'han produït tres esdeveniments relacionats amb l'aigua que canviaran el futur del nostre país.

Per una part, es va inaugurar el pantà de Rialb, que regularà el cabal del riu Segre, i si la pluviometria no fa un daltabaix, permetrà disposar d'aigua suficient per abastar tant el Canal d'Urgell com el Segarra-Garrigues, fent que es puguin regar les 50.000 o 90.000 hectàrees noves de les sis comarques que agafa aquest, com disposar d'aigua abundant per posar indústries.

Per una altra, es va constituir a Zaragoza la Societat Estatal Canal Segarra-Garrigues, que serà encarregada de la realització i finançament del Canal, i que a més, tindrà la seu operativa a Tàrraga.

I per últim, a Lleida es va fer la Comissió d'Enllaç entre la Societat del Canal i la Generalitat, que es l'encarregada de fer la xarxa de regs.

La Comissió de Suport al Canal Segarra-Garrigues del Centre Cultural ha treballat durant dos anys i mig junt amb els membres del Canal i l'Ajuntament de Tàrraga per ajudar a fer realitat el desitjat projecte i per això ens alegrem especialment del que ha passat. Caldrà però estar atents que la cosa no s'encalli en alguna de les actuacions, perquè el futur de tots depèn que aquest gran projecte arribi a fi de bé.

F. Xavier Marimon va protagonitzar una conferència sobre el Segarra-Garrigues a l'Ateneu, amb l'assistència de nombros públic

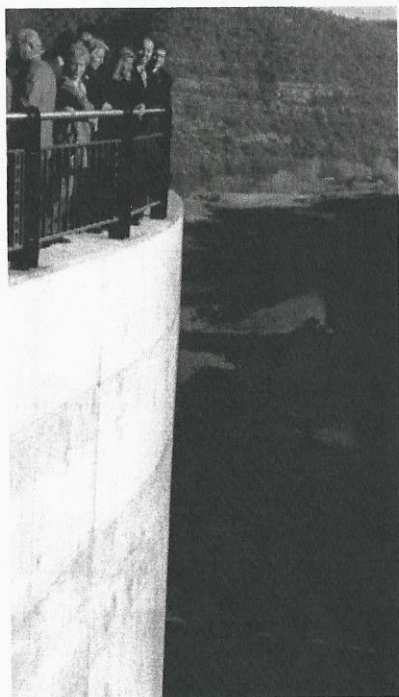
Moment d'espera previ a l'acte oficial d'inauguració de l'embassament de Rialb.

La Ministra Isabel Tocino, els Consellers Felip Puig i Josep Grau i el President de la Confederació Hidrogràfica del l'Ebre, Sr. Sancho, en la inauguració del pantà de Rialb.

Targarins en la inauguració del pantà.

Moments previs a la inauguració

La signatura de la Comisió d'Enllaç entre la Societat Estatal Segarra-Garrigues i la Generalitat va crear gran expectació

els usuaris dels ARXIVS

per Gener Gonzalvo

D'ençà l'any 1986, en què vaig accedir a la direcció de l'Arxiu Històric Comarcal de Tàrrrega, he pogut copsar, per la meua experiència, un canvi pel que respecta als usuaris del nostre Arxiu Comarcal. No dubto que en ciutats grans, i en grans centres d'arxius de Barcelona, Tarragona, Girona o Lleida, o bé en arxius amb tradició i fons històrics notables, la quantitat i qualitat dels investigadors no pugui haver variat gaire. Tanmateix, en arxius com el de Tàrrrega -ciutats mitjanes o petites- crec que cal reflexionar sobre l'ús del públic dels nostres fons documentals.

Durant la dècada dels 80' i primers anys dels 90' es detectava encara un entusiasme per la història i la investigació. Abundaven des dels erudits i investigadors locals, fins a estudiants universitaris que preparaven alguna tesi de llicenciatura o fins i tot importants tesis doctorals. Els usuaris tenien ganes de treballar altruísticament i col·laborar en revistes d'investigació, ni que fos a nivell local o comarcal. També abundaven les donacions o dipòsits de fons documentals notables, que han enriquit els nostres dipòsits, i molts ajuntaments -per exemple- han fet dipòsit dels seus fons als nostres arxius.

A les acaballes del segle XX, crec sincerament que la quantitat i la qualitat dels nostres investigadors i usuaris ha sofert una davallada. No només hi ha menys consultes, sinó que aquestes tenen una qualitat inferior a la d'anys anteriors. Resta encara algun erudit local -més aviat d'edat avançada-, i ens queden els jubilats que vénen a consultar la biblioteca auxiliar o l'hemeroteca, o bé treballs d'alumnes d'instituts de batxillerat, amb encara poca formació. Crec sincerament que en aquesta situació ha col·laborat un cert desencanx entre el món universitari i el seu professorat i els arxius de comarques. La davallada i el progressiu descrèdit de les humanitats -fet general a tota la societat-, i de la història en concret, han contribuït que el nombre i la qualitat dels investigadors hagin sofert aquesta davallada. Els estudiants d'història i humanitats han disminuït en nombre, a favor de les carreres tècniques. Sembla que aquests estudiants hagin perdut un cert entusiasme que

es detectava en èpoques anteriors, i que els movia a preparar algun article per a una revista local o a planificar tesis doctorals. Naturalment, és legítim que tothom aspiri a guanyar-se la vida, però la curiositat científica sembla que no està al nivell que molts arxivers desitjariem. Un altre fet remarcable, i que reflecteix aquesta situació, és que moltes revistes locals i comarcals es veuen amb dificultats a l'hora de trobar articles per publicar. També cal fer notar el relatiu interès dels professors d'història dels nostres instituts pel món dels arxius i de la investigació històrica. A tall d'exemple, al nostre arxiu funcionava un Servei Educatiu que va morir lamentablement, malgrat ésser una experiència positiva. És ben cert que, en contrapartida, han augmentat els serveis que els nostres arxius presten a l'Administració i als titulars de fons, atesos els fons administratius que custodiem i que procurem atendre el millor possible. Durant els ja vint anys d'existència de la Xarxa d'Arxius de la Generalitat, la situació arxivística ha canviat positivament, talment com molts arxius municipals catalans. Tanmateix, des del punt de vista de la investigació històrica, s'ha de lamentar aquest cert desencanx, al qual li veig un futur una mica imprevisible. Durant molts anys, els arxius han organitzat molts cursos de formació, per tal de fomentar la preparació per a la investigació; tanmateix, aquest gran esforç no es reflecteix com s'esperaria en la qualitat de la investigació. Tot plegat fa que els arxivers, en conjunt, tinguem l'obligació de reflexionar sobre aquests fets, que les estadístiques oficials, a cops, poden camuflar. Els professionals dels arxius hem de custodiar, descriure i difondre els fons documentals i incrementar-los, però el foment de la investigació és, per avui, al meu entendre, una assignatura pendent per millorar, una situació que no és imputable directament als arxivers, que veuen amb certa impotència aquest diria desencís. Perdoneu aquest to potser una mica massa pessimista, però des de la meua experiència, contemplo, a cops i amb tristor, la davallada de la qualitat dels usuaris de la nostra sala de consulta.

LA REVOLUCIÓ

per Albert González i Farran

La història contemporània, la nostra història, està farcida de revolucions. Etapes que fan créixer i desenvolupar els nostres sistemes de vida i, malgrat que la majoria són crítics i obliguen a fer esforços injustos, condueixen a un resultat positiu per a alguns implicats. La revolució francesa va fer néixer, al si de la cultura europea, la importància de la democratització dels governs. La revolució industrial, amb aquella espectacular alienació dels obrers i la proliferació de terrorífiques indústries, va permetre un avanç en el món de la producció. A mitjans del segle XX, les guerres mundials van obligar els països capdavaners a iniciar la revolució armamentística, una cursa per crear armes més mortíferes que va acabar desenvocant en l'assassina bomba nuclear.

I ara què? Alguns parlen de la revolució tecnològica, la dels robots i els ordinadors, la d'en Bill Gates i les seves idees informàtiques aplicades a les nostres llars. D'altres parlen d'una revolució ecologista, on s'enfrontaran en lluita desigual els defensors i detractors de l'explotació del medi ambient. Però n'hi ha que asseguren que estem a les portes d'una revolució pagesa.

Els treballadors de les nostres terres, que cada cop són menys (es parla d'un tres per cent de la població activa), estan veient que, com més petits són i menys

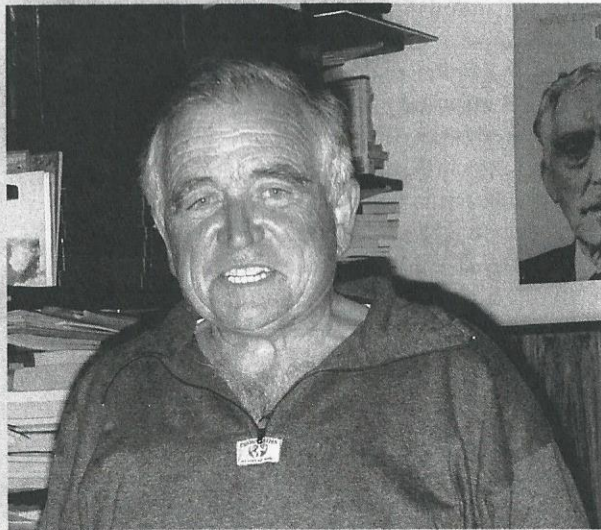
terres tenen, els arriba un final molt més proper. La revolució pagesa consistirà en l'eliminació de la petita agricultura, aquella explotació familiar de tota la vida, que després de perdurar al llarg de segles d'història, anirà a parar a mans dels grans terratinents que, alhora, convertiran la seva propietat en magnes empreses, en societats anònimes, en injustos negocis de compra-venda.

La vida del petit agricultor està limitada. A l'horitzó albiren nous temps, dies de revolució, d'autèntic poder econòmic, de grans enfrontaments entre potències agro-ramaderes. Al curs natural d'aquest sector, s'hi han d'afegir aspectes com les inclemències climatològiques i les greus malalties dels animals de granja, que solen afectar més greument els pagesos sense recursos; la integració a la Unió Europea, que provoca un abaratiment del mercat en casos de sobreproducció o una retallada de les ajudes; i la manca d'interès del nostre jovent per la feina del camp.

La revolució pagesa està a punt de començar. El compte enrere cap a l'absorció d'aquells productes autèntics i de qualitat, de les cooperatives i dels llegats per herència, permetrà l'arribada triomfal del gran mercat, on menjarem bacallà d'Islàndia, fruits secs de Turquia, taronjes de països de l'Est i nous de Califòrnia.

L'actual conseller d'Agricultura, Josep Grau, fa una crida perquè el sector, sense l'ajuda de l'Administració, faci front a les crisis. Per a la sequera, demana que l'agricultor s'asseguri. Amb la Unió Europea, preveu una retallada de les ajudes. I, quan no sap què dir, recorre a argumentar que Catalunya està mancada de competències per culpa de Madrid.

L'excoordinador nacional d'Unió de Pagesos, Pep Riera, un històric de sindicalisme agrari, prefereix ser pessimista a l'hora de predir el futur de la pagesia catalana. Sap que cada cop és més difícil frenar el debilitament del sector i veu més propera la creació de grans societats, on manarà la veu de l'accionista per sobre de la de l'agricultor.

MINIMALISME i poesia (I)

per Joan Borda

Ara per ara el Minimalisme torna a estar d'actualitat: concerts, exposicions i mitjans de comunicació; caldria esbrinar-ne les causes, i si -modes apart- aquesta actualitat té o no alguna raó de ser.

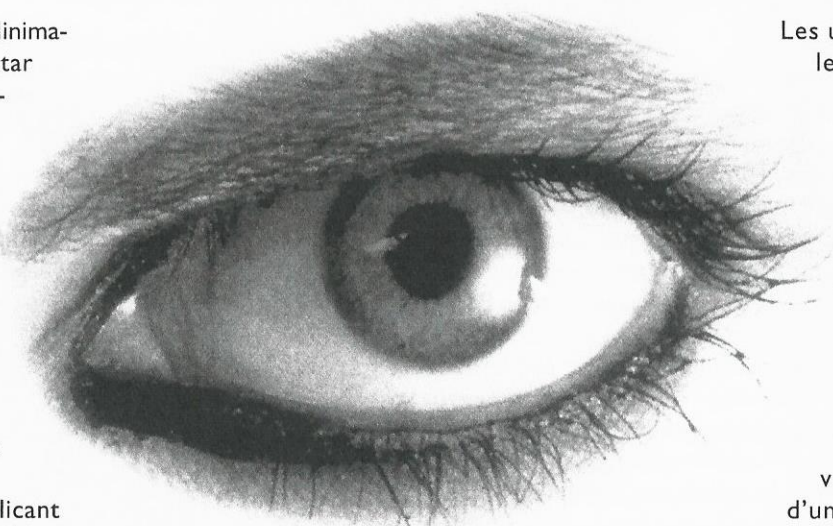
Comencem explicant quatre coses d'aquest particular i a la vegada desconegut moviment artístic, que transcorre bàsicament durant els anys seixanta als EEUU.

En el terreny de l'art, que és la mare de tot el *minimal*, alguns dels directors de museus que organitzaven exposicions d'artistes que practiquen aquest tipus d'art -no batejat encara amb la paraula *minimal*- parlen del *cool art* (art fred); del *tercer corrent*; de l'*ABC de l'art*; d'*objectes específics*, i de l'*art real*.

Al *minimal*, però, se'l defineix com l'art abstracte contemporani, oposat al llenguatge directe i hiperrealista del *pop-art*. Posteriorment, vindria l'art conceptual, que té com a introductors a artistes que practiquen l'art *minimal* -és el cas de R. Morris i de C. Andre. Definitivament, la paraula i el concepte *minimal* es popularitzen de la mà del filòsof Richard Wolheim, l'any 1965.

Així és com se'ns defineix en el catàleg que s'edita amb motiu de l'exposició *Minimal Art*, celebrada durant els mesos de març i abril de 1981, a les Drassanes de Barcelona:

"El *minimal art* no neix del no-res, sinó que respon a una tradició geomètrica i racionalista, latent i manifesta al llarg de tota l'història de l'art que es recolza, generalment, en l'axioma *menys és més*, tant pel que fa als materials, la forma, el color com al desig de síntesi, simplicitat i allunyament d'experiències de tall naturalista o expressionista.

Les unitats modulars, les figures geomètriques, les construccions tridimensionals, el joc amb les escales, l'arranjament i la instal·lació de les obres, els materials industrials... constitueixen el vocabulari bàsic d'uns artistes i d'una

experiència estètica que no suposa un gest nihilista, sinó l'aprofundiment en una vessant de

la creació plàstica molt propera als mecanismes propis de la lingüística, la matemàtica, la filosofia i les ciències de la nostra època".

Per acabar-ho d'arrodonir, es parla de *la màxima reducció*; *l'estètica de la neteja*; *objectes d'art, abans que obres*; *el que veus és el que veus*; *no hi ha lloc per a l'atzar*, i *la totalitat és el que és interessant*.

La labor dels artistes Bernet Newman i Ad Reinhardt marcarà el precedent *minimal*. A continuació, aquells que han passat a la història de l'art d'aquest segle: els escultors Carl Andre, Dan Flavin, Donald Judd i Sol Lewitt, i els pintors Robert Mangold, Robert Morris i Robert Ryman. No voldria caure en l'error de donar més i més noms, però sí que ha de quedar clar que l'art posa les bases d'allò que haurà de venir al seu darrere.

Pel que fa a l'Estat espanyol, pren importància el grup de geomètrics bascs, amb Jorge Oteiza i Txomin Badiola com a representants, mentre que a Catalunya hom treballa d'una manera individual i aïllada; uns no veuen amb bons ulls això de les etiquetes, i altres creuen haver participat molt circumstancialment en el projecte. Alguns dels capdavanters: l'escultor Sergi Aguilar, els pintors Jordi Teixidor -valencià-, Francesc Abad i Ansesa Gironella, que pinta negre sobre negre. (continuarà)

PARLEM de SENDERISME

per Jaume Domingo (AGRUPACIÓ EXCURSIONISTA DE L'URGELL)

Què és un sender?

Un sender és un itinerari que està dissenyat de manera que, tot recuperant camins històrics, de bast o ramaders, que normalment han quedat en desús, ens permeten visitar contrades i llocs d'interès paisatgístic, cultural o social, fent factible una forma de turisme alternatiu en el qual s'uneixen la cultura i l'esport, ja que només es poden seguir a peu, BTT o cavall.

Hi ha dos tipus de sender: els de Petit Recorregut (P.R.) i els de Gran Recorregut (G.R.).

La diferència entre ambdós rau, bàsicament, en la seva llargada total, ja que els P.R. no poden arribar als 50 km., mentre que els G.R. han de superar aquesta distància. N'hi ha fins i tot d'internacionals. Tots tenen una numeració pròpia i per tal de poder-los seguir amb una certa facilitat estan senyalitzats amb dos traços de pintura horitzontals, d'uns 5cm. d'ample per 15 de llargària, un blanc i un altre groc, o blanc i vermell, segons s'escaigui, que cal repintar tot sovint, ja que el sol, la pluja i el vent les van desfigurant. Aquestes marques estan adoptades per tots els països d'Europa constituïts en una mateixa organització, la "European Ramblers Association."

A Catalunya hi ha actualment uns 20 senders de Gran Recorregut, que la creuen per diferents llocs. Pel que fa a la nostra comarca, està travesada pel G.R. 3 que s'inicia a L'Estany (Bages), entra pel terme de Donzell, després de bastants km. de recorregut, passa per Agramunt i arriba fins a Tàrraga. Està en projecte molt adelantat fer-lo continuar cap a Vallbona de les Monges, on entroncarà amb el G.R. 175 ("Ruta del Cister").

Un altre que tenim molt a prop és el G.R. 171 que passa pel balneari de Vallfogona de Riucorb, travessant la carretera.

Aquesta és, una petita introducció dins el món del senderisme. Si us interessa més informació podeu adreçar-vos a qualsevol centre excursionista.

D'UN TEMPS I D'UN PAÍS ON HEM ARRIBAT TEXTOS PER A LA REFLEXIÓ a les dones de Tàrraga

"No és pas sense emoció que ens adrecem a vosaltres, dones targarines. El vibrar generós dels sentiments i la reflexió, ens hi impulsen.

Voldríem imprimir a la vida de la nostra ciutat el ritme d'aquestes hores en què vivim que s'adrecen cap a l'assoliment d'una societat més justa i més digna. Catalanistes d'esperit, targarines de rel i soca i dones que som, sentim com ningú l'afany de superar-nos, l'afany de treballar per uns ideals de servir una causa, per així forjar una Catalunya cada vegada més gran i una Tàrraga cada dia més d'acord amb els corrents avançats i intel·ligents que tendeixen a millors estadis del viure.

Els ideals que volem servir i la causa per la qual volem treballar no són altres que els que es troben enquadrats en els programes dels catalanistes d'esquerra, o sigui, concretant més encara, els que assenyalen el President Macià. Nosaltres els volem servir, però donant-li el to nostre, el to femení, sense que això vulgui dir un to menor, ja que això potser implicaria que encara no ens hem sabut lliurar d'aquell esclavatge al qual vivíem sotmeses. El que en realitat significa és que dins d'aquests ideals hi podem aportar altres matisos, els més delicats si voleu, que moltes vegades escapen de la perspicàcia de l'home. Fins i tot, el joc net, si més no. Hem remarcat això de l'esclavatge perquè fins ara, i ara encara no estem lliures del tot, les dones hem estat presoneres. Presoneres d'unes rutines, d'uns prejudicis, d'unes conveniències que ens inhabilitaven per a tot. I per acabar de deslliurar-nos-en és també altre motiu pel que ens aprestem a la lluita.

Enfortint l'esperit per les lluites en pro d'un ideal generós; augmentada la intel·ligència per l'exercici intel·lectual al qual ens veurem obligades si volem reeixir; més en contacte amb els problemes de la vida que preocupen els homes; coneixedors del món que ens envolta que abans ens era privat de conèixer; no en dubteu, que així fins a la llar podrem aportar-hi un contingut millor, i més bé podrem preocupar-nos dels fills.

Els fills, pels quals hem de voler una organització més equitativa de la societat. No ja pels que nosaltres poguem tenir, sinó que per tants i tants fills de mare, que naixen raquítics per manca de mitjans i que no poden educar-se com voldríem, perquè si fins ara ni del seu

ensenyament es preocupaven, ara més d'un cop en l'època que traurien profit dels estudis, la necessitat els ho impedeix.

Per tot això volem treballar, amigues. I si el sentiment ens dona l'impuls, la reflexió tot seguit ens fa adonar més de la necessitat de fer-ho. És així, perquè si ara el règim nou ens ha donat facultats, no hem pas de desaprofitar-les. Fer-ho altrament seria perillós, perquè qui pels seus propis interessos no volen que les coses vagin endavant, s'aprofitaria d'aquesta arma poderosa per anar-hi (com indubtablement és la intervenció de la dona en la vida política) per precisament tallar l'intent d'avenç que s'està realitzant, ja que per dissort encara hi ha dones que s'hi prestarien.

Per aquest motiu és perquè venim a tu, dona targarina. Venim perquè prescindint de petites diferències ens ofereixis el teu suport i l'esforç enrolant-te en les nostres rengleres, des de les quals treballarem amb tota la nostra de catalanista i republicana. Treballarem per nivellar el màxim les diferències, per suprimir les injustícies, per aproximar la cultura a tothom, i perquè no haguem d'abaixar el front davant d'aquesta forma moderna d'esclavatge que és la submissió econòmica. En fi, sempre allí on calgui, amb el nostre crit i accent femení.

I si totes ens hi posem, amigues, no en dubteu que Catalunya serà el poble més lliure, més avançat i més culte del món. Per aquest ideal i perquè ningú el pugui aturar us demanem la vostra col·laboració. És per la pàtria i per un món millor i més just".

Constància Beleta Vda. Celaya i quaranta cinc signatures més.

(Manifest del Grup Femení d'Esquerra, publicat a Crònica Targarina, núm. 603, 18 de març de 1933).

VIDA CULTU

El passat dia 8 de març, Dia Internacional de la Dona, organitzat per l'Associació de Dones Arrel, i amb gran assistència de públic, quasi tot senyores, tingué lloc una conferència a la sala d'actes de Ca n'Aleix, que pronuncià la Sra. M. Alba Qui Fontanals

La sra. M. Alba Qui Fontanals explicà les dificultats que han tingut les dones al llarg del temps per aconseguir igualtat de drets amb els homes, i el que aquests no acaben d'assumir que la feina de casa cal repartir-la, cosa que fa que les senyores hagin de realitzar un esforç suplementari bastant dur.

Prèviament la presidenta de les Dones Arrel, sra. Montse Roca havia llegit el manifest "PER UN MÓN SENSE POBRESA NI VIOLÈNCIA" emès pel Consell Nacional de Dones de Catalunya, que reproduïm seguidament:

MANIFEST

Donant suport a la M

A l'entrada del segon mil·lenni, i en aquest vint-i-cinquè aniversari de la declaració per Nacions Unides, del 8 de març, com a Dia Internacional de la Dona, **DENUNCIEM:**

—Que la violència contra les dones vulnera greument els drets humans i constitueix un obstacle per al creixement i el desenvolupament social.

—Que la violència contra les dones és un reflex de les relacions de poder que es dona dins les societats patriarcals i que les dones hem patit històricament. Tant és així que hi ha una gran desproporció entre les situacions reals de violència i les que surten a la llum pública.

—La violència sexual, física y psíquica en els mitjants de comunicació, en la publicitat, així com en

TURAL I SOCIAL

T PER UN MÓN SENSE POBRESA NI VIOLÈNCIA ATUREM EL MÓN PER CANVIAR-LO

la Marxa Mundial de les Dones 2000, contra la violència i la pobresa

en la del al
o-
ts
le
u-
o-
de
e-
es
és
or-
de
m
sí-
ni-
en

el treball i també les derivades de l'estructura patriarcal.

—La proliferació dels conflictes armats que afecten principalment les dones i els infants. Igualment, demanem que les violacions siguin considerades com a crims de guerra.

—Els integrismes, vinguin d'on vinguin, que neguen els drets de les dones i nenes i afecten la seva vida pública i privada.

—La mutilació genital femenina i l'infanticidi femení.

—Que les dones pateixen més atur, més precarietat laboral i greus desigualtats salarials.

—Que les dones perceben el 25% menys del salari que els homes per un treball d'igual valor. Igualment, tenen pensions més baixes, i en cas de viduïtat solament reben un 45% de la pensió. També, la majoria de pensions no contributives les reben les dones.

—La feminització de la pobresa a tot el món, ja que les dones i les nenes fan les dues terceres parts del treball al món i dues terceres parts d'aquest treball no és reconegut socialment, ni valorat econòmicament.

PER TANT EXIGIM ALS ORGANISMES COMPETENTS:

—Incrementar en els pressupos-

tos de les diferents administracions els recursos necessaris per adoptar i aplicar plans d'acció, programes de prevenció, recursos assistencials i de recuperació, i promoure una educació no sexista, per posar fi a la violència que pateixen les dones.

—Acollir i donar suport a les dones i infants desplaçats a causa dels conflictes armats o de pobresa.

—Incloure en els pressupostos de les diferents administracions els recursos necessaris per adoptar i aplicar polítiques, programes i accions de lluita contra la pobresa, amb mesures específiques per eliminar la pobresa de les dones.

—Igualtat salarial pel treball d'igual valor.

—Promoure polítiques per a la incorporació de les dones en el mercat laboral en condicions dignes i no discriminatòries.

—Incrementar, per part de les administracions competents, els serveis públics necessaris d'atenció a les persones.

—Que els Governos de Catalunya i de l'Estat Espanyol avancin en el compliment dels acords parlamentaris que els comprometen a mesurar i valorar en els comptes nacionals el treball no remunerat de les dones, per tal que tot el país i el món s'assabenti de l'enorme

aportació econòmica i social de les dones.

—L'abolició del deute extern.

Les dones continuarem treballant per tal de sensibilitzar la ciutadania i lluitarem contra la pobresa creixent de les dones, contra la violència que segueix produint víctimes mortals, contra l'atur i la manca de recursos i contra la discriminació.

8 de març de 2000

SUBSCRIUEN aquest manifest:

Els Grups Parlamentaris del Parlament de Catalunya: Convergència i Unió, Partit dels Socialistes-Ciutadans pel Canvi, Partit Popular de Catalunya, Esquerra Republicana de Catalunya i Iniciativa Verds per Catalunya; l'Associació Catalana de Municipis; la Federació de Municipis de Catalunya; les secretaries de la Dona de: CCOO, UGT, USOC; la Coordinadora Marxa Mundial de les Dones 2000; la Red las Mujeres Cuentan; El Consell Nacional de Dones de Catalunya.

Amb el suport de l'Institut Català de la Dona.

MIRADES I PERCEPCIONS

BO&DI

per Ermengol Puig i Tàpies

Des de fa molt de temps, però sobretot després de Barcelona 92, la societat catalana ha tingut en alta consideració l'omnipresent professió d'arquitecte i també la d'urbanista. És molt important dissenyar i definir què són els edificis, els espais públics i les ciutats. La postmodernitat i alguns conflictes, com el que s'ha plantejat amb el col·lectiu d'enginyers, estan reordenant i redefinint aquest món; i d'aquests professionals, avui, el que més se'n ressalta són els aspectes tècnics. I des del

punt de vista tècnic, el panorama constructiu és molt ampli i divers. Els interioristes, per exemple, que actuen en una escala i en una dimensió més humana i vivencial, formen part del col·lectiu. Són ells els que acaben de definir l'espai, les proporcions, les zones de circulació, el mobiliari, la llum, el color... perquè tot el conjunt, en què el més important són els acabats i la coherència, es mostri unitari i comuniqui un programa de planificació.

L'actuació que **Josep Llorens i Candàliga**, professor de l'Escola d'Arts Ondara, ha dut a terme a la botiga **BO&DI**, situada a la plaça d'Anselm Clavé, crec que la podem fer servir de mostra. He parlat amb ell sobre ordenació d'espais comercials i d'aquesta botiga en particular. De la conversa n'extrec aquestes idees:

El lloc on està ubicat el local, qui el recordi, era un espai residual i de pas, però amb moltes possibilitats d'impacte visual des del carrer d'Agoders i de qualsevol altre accés. Una obligació remarcable que s'imposà, amb la finalitat de col·laborar a l'ordenació de la plaça, ja que la façana es desplega per tot l'entorn d'aquesta part de l'edificació, fou la de procurar treure'n un bon rendiment estètic. Detingudament estudià el comportament dels vianants que creuen la plaça i junt amb les possibilitats plàstiques i estructurals que donava una columna de l'interior, determinaren la ubicació de la porta d'accés al local.

L'esforç decorador, molt agosaradament, el dirigí per aconseguir un equilibri orgànic, cap mica simètric, a partir de contraposar i sintetitzar la força d'elements contraris que mai s'arriben a anul·lar, sinó que es subjecten al programa general, que no és altre que l'escala humana dels compradors. L'equilibri entre contraris, en no produir-los cap molèstia ni violència física o visual, els clients els copsen inconscientment.

Una característica de l'exterior és la transparència de la porta d'accés i dels grans aparadors. En dos s'hi exposa publicitat acurada i impactant i els altres tres, ocupats per contundents plafons corredors de ferro rovellat, exposen delicat gènere de punt. La marquesina, que unifica la part superior, en sobresortir inclinadament, fa que la façana resulti més baixa i més assequible a la mirada. Hi ha un volgut i atrevit contrast entre vertical i inclinat

que dissimula els aspectes particulars en benefici de la globalitat. Allò brillant, com les plaques de granit de la paret, els rètols i els vidres contrasten amb les tonalitats matisades i mates de l'alumini de la marquesina.

En entrar, un doble taulell, contraposat a una poderosa columna, mostra les dues direccions del local. Un mirall a la dreta, estratègicament orientat, en no reflectir el client, dona profunditat a l'espai més curt de la planta. De l'espai comercial és remarcable l'estètica industrial i els interessants recursos que s'hi empren i que volgudament s'equilibren. Per exemple, els miralls normalment reflecteixen la realitat i, per tant, poden esdevenir monòtons, però quan es fan servir per donar profunditat i crear espais virtuals el resultat no és gens banal. Aquí, els miralls incrementen tant l'asimetria de l'espai que acaben donant-li un sentit unitari. Tota la botiga n'està plena de detalls que, separatament, es refusarien, però que la unitat orgànica del conjunt aconsegueix dissimular-los. Són suggestius els contrastos que s'estableixen entre elements càlids i freds, entre superfícies polides i rovellades, entre idees velles i noves, entre productes industrials i altres de delicadesa artesanal. Hi ha, en canvi, concordances de senzillesa entre formes i colors i en dissimular estructures exteriors, com són les màquines d'aire condicionat o espais interiors com els característics provadors d'una casa de modes.

En conjunt és un disseny de finor esmerada i fet amb sensibilitat suficient per atrevir-se a cercar ritmes i equilibris entre elements força contrastats. El llenguatge emprat resulta del tot coherent ja que interacciona la forma, els materials, la tècnica i la idea d'espai amb la funció del local que és relacionar fluidament l'entitat comercial amb el comprador.

JOCS TRADICIONALS

per Francesca Bardaji

L'EIXARRANCA

L'eixarranca era un joc d'agilitat, que tot i haver estat practicat des de temps antics (encara que amb altres noms) la seva dinàmica ha perdurat fins gairebé els nostres dies.

Per jugar a l'eixarranca calia, prèviament, marcar al terra set caselles rectangulars, disposades de manera que el dibuix resultant semblava un avió, d'aquí que en algunes contrades aquest joc era anomenat "L'aeroplano". A cada casa o casella se li donava el nom d'un dia de la setmana.

Els jugadors havien de proveir-se d'una tella, és a dir, un tros de teula o rajola, d'una fusteta o d'una pedra plana. Anaven molt bé les pedres planes de riu, "palets", d'aquí que en alguns indrets també en deien "Jugar al Palet".

Per torn, els jugadors es plantaven davant el circuit i començaven tirant la seva tella a la primera casa o casella del dilluns, i en saltaven la resta a peu coixet, en un recorregut d'anada i tornada, de manera que en arribar al diumenge donaven mig tomb i continuaven a peu coixet, tot recollint la tella a la tornada. Si ho aconseguien podien seguir tirant la tella a la casella del dimarts i així successivament fins arribar al diumenge.

Quan passaven per la tercera i quarta casella, així com per la cinquena i sisena, les quals estaven dibuixades transversalment (les ales de l'aeroplà), podien descansar si no hi tenien la tella, tot obrint les cames (fent l'eixarranca) i posant un peu a cada casella.

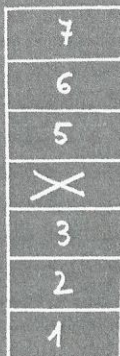
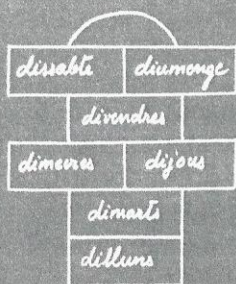
Una altra varietat d'aquest joc consistia a tirar la tella a la primera casella i anar-la empenyent, també a peu coixet, a la casella següent, fins fer tot el recorregut.

En ambdues varietats, si al jugador li tocava a terra el peu arronsat, o bé si la tella anava a parar fora de l'interior de la casella que pertocava, quedava automàticament desqualificat. El jugador desqualificat s'havia de posar a la cua, darrere del participant que tenia l'últim torn, però quan li tornava a tocar podia reemprendre el joc des de la casella on era en fer la "falta".

Guanyava qui primer aconseguia completar tots els recorreguts.

En algunes contrades el dibuix marcat a terra era més simplificat, i consistia a disposar les caselles alineades, numerades de l'u al set, éssent la del mig, la quarta casella, l'única on es podia descansar.

Se n'havia fet un altre disseny que era circular, també de set caselles. Aquesta modalitat potser és la més antiga de totes, ja que els grecs i els romans ja hi jugaven (Joc del Titllo - Amades). Entre els romans, el joc es deuria fer tan popular que en marcaren el traçat en els mosaics dels patis de les cases i a l'empedrat dels carrers i de les vies públiques.

GRUP DE MISSIONS I MANS UNIDES

NENS I NENES, PARES, MARES, AVIS-ES, PADRINS I AMICS: EL GRUP DE MISSIONS I MANS UNIDES US HA PREPARAT, PER AQUEST PROPER DIA 26 MARÇ, UNA ACTUACIÓ A L'ATENEU DE TÀRREGA AMB EL GRUP "LA TRUP". MÀGIA, PALLASSOS, JOCS I CANÇONS, ON PODREU GAUDIR DE LA SEVA ACTUACIÓ. EL BENEFICI D'AQUESTA S'APLICARÀ AL PROJECTE DE **MANS UNIDES** D'AQUEST ANY, QUE ÉS L'AMPLIACIÓ D'UN HOSPITAL A INDERVELLY A L'ÍNDIA.

ESPEREM LA VOSTRA ASSISTÈNCIA.

cara

cara

“Hoy empieza todo” de Bertrand Tavernier

per J. B. Solé i Francesc Gasull

A favor, amb matisos:

A la vida no existeixen les veritats absolutes, sinó les veritats relatives. Per tant, és molt difícil (i arriscat) posicionar-se molt a favor o molt en contra sobre una qüestió, en aquest cas una pel·lícula. Dic això perquè m'ha tocat defensar “Hoy empieza todo”, que sí em va emocionar, però no tant com volia.

El film de Bertrand Tavernier mereix molta atenció, ja que presenta una història tristament verídica amb un to clar i contundent de denúncia social. “Hoy empieza todo” és una pel·lícula compromesa, reivindicadora, que denuncia les mancances i misèries dels nuclis més deprimits de França (aquí una ciutat antigament minera i ara amb molt atur). Amb un afany de “cinema verité”, Tavernier documenta amb precisió l'esdevenir quotidià d'un humil professor d'escola. I certament arriba a emocionar. Sobretot en alguns moments colpidors: el suïcidi de la mare alcohòlica, la tensa relació del protagonista amb el seu pare (un miner jubilat que depèn d'una bombona d'oxigen perquè té els pulmons destrossats), l'interrogatori al nen per esbrinar qui el pega o la irrisòria inspecció del delegat escolar.

Fins aquí els elogis. Ara, les reprovacions. Crec que amb aquest material, un home de cine com Tavernier hagués pogut fer una pel·lícula més complexa, més polièdrica, més “cinematogràfica”. I és que potser més enllà d'un reportatge de noticiari, la pel·lícula no ofereix res més. Li falta una mica de valentia, i això no s'aconsegueix remenant la càmera constantment a l'estil “dogma”, ni molt menys amb un epíleg tan fàcil com innecessari.

Ja ho deia. El món es basa en les veritats relatives. “Hoy empieza todo” és una bona pel·lícula, però l'any passat va haver altres cintes que em van emocionar molt més.

En contra, sens dubte:

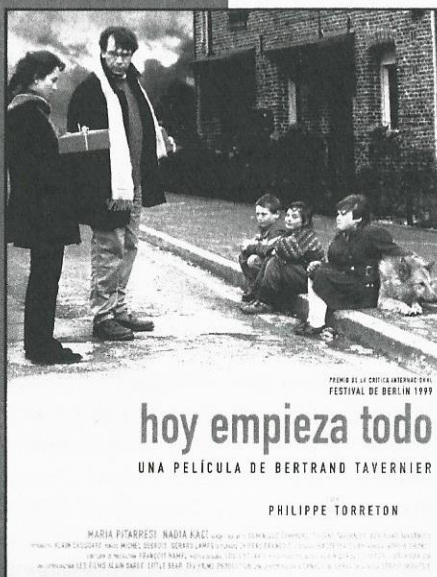
Martin Scorsese i Bertrand Tavernier, en el prefaci del llibre “Fragments, portraits de l'interieur” (Ed. Institut Lumière, França; ignoro si està editat a Catalunya), afirmen i declaren que el director André DeToth és “un director per a directors a qui cal respectar i admirar”.

André DeToth, home un pèl desconegut pel gran públic, era anomenat el “quart borni de Hollywood” junt John Ford, Fritz Lang i Raoul Walsh.

Els bons aficionats al cinema saben de la reverència de Tavernier pel cinema nord-americà; què el seu cinema és prou interessant i que cal destacar-lo com un dels grans cineastes europeus; que cada pel·lícula seva és esperada com un succés extraordinari. Tavernier té tot el talent del món per fer cinema; sap de tots els mecanismes necessaris per endur-se l'espectador al seu terreny; sap envoltar de realisme el seu cinema sense fer allò que anomenaven

“cinema verité” (ja molt gastat). Tavernier sap donar forma pura d'imatge uns guions durs, plens de vèrtexs, triangulats i plens de personatges de carn i ossos.

A “Hoy empieza todo”, Tavernier filma correctament i formal un guió quadrat, espès i massa global. No fa una simple crònica d'un simple parvulari, sinó tot un ventall d'acusacions a l'estat del sistema educatiu: els pares són a un costat, l'administració a un altre. Enmig, un professor sol, amb molta consciència social i molt preocupat. I Tavernier s'enfonsa amb una càmera que només pren partit: els pares són irresponsables, els serveis socials són incapaços i els administradors incompetents. L'espectador, amb les cares somrients de la canalla, pren partit. De tot això se'n diu demagogia. Bertrand, no voldríem pas que et tornessis borni, el cinquè borni. Ford, Lang, Walsh i DeToth ho lamentarien. Nosaltres també.

AMUNT

- **Helen Mirren:** l'únic aprofitable de "Segrestant la Srta. Tingle" és la presència d'aquesta gran actriu que aquí se'n riu del seu propi estereotip. Al film, per cert, torna a aparèixer el gosset Verdel, company de Jack Nicholson a "Mejor imposible".
- **"Cómo ser John Malkovich":** el film té un punt de partida imaginatiu, fresc, innovador i esbojarrat. Llàstima que després no acaben de quallar les seves propostes. Exercici comparatiu: fixeu-vos en el look de Cameron Díaz en aquesta pel·lícula i a "Un domingo cualquiera".
- **"Man on the moon":** aguda i àcida visió de la vida i obra del còmic Andy Kauffman, amb un Jim Carrey magnífic, però que continua maleït per l'Acadèmia.

AVALL

- **"Juana de Arco":** Luc Besson s'ha passat. El seu darrer film és una tortura de dolent que és. A l'igual que la protagonista, l'espectador també pateix un calvari que fa anyorar les versions de Victor Fleming i Carl Dreyer (aquesta última, obra mestra del cinema mut).
- **"Doble traición":** un guió ple de llacunes i una història previsible malmeten les bones interpretacions de Tommy Lee Jones i Ashley Judd. El mateix es pot aplicar a "El coleccionista de huesos".
- **"La milla verde":** tres hores per a una història que no fila bé el seu argument. El film és un calaix de sastre, amb elements dispersos i personatges arquetípics. A la llista de decepcions, hi sumem "La playa" i "El hombre bicentenario".

NOTÍCIES DE LA BIBLIOTECA

per Carme Asensio

BIBLIOTECA COMARCAL DE TÀRREGA Divendres, 7 d'abril a 2/4 de 9 del vespre.

Com ja us vàrem informar al darrer número, el dia 9 de març, es va dur a terme una activitat d'animació a la lectura amb 60 nens de les escoles de Verdú, Vilagrassa, Ciutadilla i Guimerà. En dos torns van escoltar la xerrada de la **Mercè Canela**, li van fer preguntes i obsequis (contes i dibuixos fets pels mateixos nens i fins i tot un ram de flors fet amb paper maxé i plastilina). La Mercè va parlar amb ells i va signar tots els llibres que els nens havien llegit durant aquests mesos d'espera. Mentre un grup participava a la xerrada, l'altre gaudia al segon pis de la Biblioteca d'un taller de contes musicats a càrrec d'en Francesc Miralles. Va ser tot un matí a la Biblioteca que ens va passar volant a tots.

El dia 7 d'abril, preparant ja la diada de Sant Jordi, es farà a la Biblioteca un recital de poemes amb la col·laboració de Fundació "La Caixa" dins de la seva activitat de Temps de poetes, dos actors i una actriu ens recitaran una selecció de l'obra de **Joan Salvat Papasseit** fent especial esment al contingut del Poema de la rosa als llavis, inclourà comentaris d'autors contemporanis seus. L'espectacle anirà acompanyat d'un fons musical i d'algunes composicions de cantautors que han musicat les seves poesies.

Dijous, 27 d'abril de les 10 a les 2 del migdia

El dia 27 d'abril la Biblioteca sortirà al carrer, com ja es va fer l'any passat per celebrar la festa del llibre. Ens col·locarem a la cruïlla del carrer del Carme amb el carrer de Sta. Anna. Allí trobareu tot el matí els nostres llibres, una mostra de les nostres activitats i tota la informació que necessiteu sobre els nostres serveis, així com una bústia de suggeriments. Veniu a veure'ns, us endureu un regal.

Divendres, 14 d'abril a 2/4 de 9 del vespre (primera trobada).

El dia 14 d'abril iniciarem el nostre **Club de Lectura**. Es tracta d'un grup de lectors i lectores que llegeixen un llibre al mateix temps (durant un mes), i després es troben per comentar-lo enre tots a la Biblioteca.

La Biblioteca facilitarà a tots els membres el préstec durant un mes d'un exemplar del llibre triat per a la lectura. En aquesta primera trobada es proposarà per la Biblioteca. Les properes lectures es decidiran entre tots els membres del **Club**.

Per ser membre del Club només cal que us poseu en contacte amb el personal de la Biblioteca. Us recordem que la Biblioteca romandrà tancada els dies 21, 22, 23 i 24 d'abril. Felicitat diada de Sant Jordi!!

DISFRESSA'T, AMOR MEU

per Montse Aloy

La disfressa, tant en el vessant artístic com l'altre, més destraler, mai no ha estat la devoció de la cronista. Admiro profundament (amb casc i tot) als que es preparen dos mesos abans, miren revistes, pregunten preus del mercat, xafardegen els establiments de "tot a 100", passen adelerats per les botigues que venen màscares i finalment decideixen disfressar-se de venedor de peix a La Boqueria. Ho admeto públicament: i des d'aquesta revista: jo, de disfressar-me, no en sé. Ho he confessat al confessor (valgui la redundància), a un amic psicòleg, a la meua botiguera preferida i fins i tot a la modista. Ella, que voldria que jo em disfressés dos cops l'any (per Halloween i pel Febrer), diu que tinc cos de "dispensadora de cervesa a les festes de Baviera". Com que no hi he estat mai, no me la crec.

Parlant seriosament, qui vol anar disfressat, si per quatre duros (que no euros) durant les rebaixes de febrer se'ns proporciona la matèria primera? Acosteu-vos a qualsevol botiga, no cal que sigui una d'anomenada, i veureu quanta roba de fa 3, 4 i 5 temporades guardaven per treure-la a la llum i ofertar-la a 500 pts, o més. Posaré uns quants exemples extrets del cinema pels que encara no s'han decidit. Aquells jerseis de ratlles que es portaven als 90? Ideal per fer de Freddy Kruger (Malson a Elm Street, part XVIII). La faldilla estreta i lluent, amb un tall al darrerà? "Grease" i no se'n parli més. Una jaqueta curta de color blau fluorescent i botons daurats? Busquem la Susan / Madonna com a la pel·lícula.

Que us han desgraciat la permanent? Tranquil·les, podeu

fer de xicotes d'en Travolta a "Febre...". Us heu engreixat però voleu lluir l'escot? Poseu-vos un top 3 talles més petit, d'un color viu, i una casaca de llana al damunt. Esteu fent una versió "macarra" de "Shakespeare in Love". Voleu lluir dents corcades? En Long John Silver, de "L'illa del Tresor", no hi patia gens, pel dentista. I per aquells que volen anar de normals però sense passar-se, demaneu en préstec la roba a la vostra iaia o tieta, i sereu la viva imatge de la Kathy Bates a "Misery".

Parlem ara dels complements. Cartera de polipiel, collarret de perles per a nina, pintallavis exagerat: executiva de la gran ciutat a punt de firmar el gran contracte. Cartera infantil, sabates GRANS, pentinat i tenyit de color inclassificable: "teletubby". Ulleres, posat intel·lectual, veu de xiscler històric: qualsevol presentadora del dissabte a la nit. Altres maneres de fer el Carnestoltes són: programar una disfressa i treballar nit i dia perquè 20 persones facin de dentrífic (amb ratlles de fluor, clar). O bé restaurar el tractor i dir que és el primer prototip de cotxe Bond, James Bond abans que el senyor Bond, James Bond sabés anar en tricicle i dir "setze jutges d'un jutjat...". També us podeu embolicar en paper de diari farcit de titulars i dir que sou el pregó de Carnestoltes. O untar-vos de paté de sardina i seduir una cort de gats afamats per que us segueixin. Evidentment, sereu "el rei de la sardina" (aquest fa gràcia!)

I qui no vulgui gastar-se els diners en res (ni en màscara, apa), pot sortir al carrer igual que quan s'aixeca del llit i proclamar "Vaig d'efecte 2000!".

LA MÉS GRAN EXTINCIÓ D'ESPÈCIES

per Francesc Pont (GEMA)

Malgrat que l'extinció d'espècies més famosa és la dels dinosaures, ara farà 65 milions d'anys, aquesta no ha estat ni molt menys la més important que hi ha hagut al llarg de la història de la terra o, més ben dit, de la vida. La primera de les 5 grans extincions va ser al Ordovícic, fa 418 milions d'anys, on van desaparèixer el 12% de les espècies marines; la segona va ser al Devònic, fa 370 milions d'anys, amb una reducció del 14% de la fauna marina; la tercera al Pèrmic, fa 225 milions d'anys, va ser la més dràstica, amb una pèrdua del 12% de la fauna marina; i l'última és la que ja hem parlat dels dinosaures, amb una pèrdua de l'11% dels essers marins. Hem fet servir la fauna marina perquè és la més ben desenvolupada i la que s'usa com a control.

Doncs bé, totes aquestes extincions no tenen res a veure amb la que s'està duent a terme actualment. Amb un ritme d'extinció molt més alt que de qualsevol de les 5 extincions comentades, inclús fins arribar a l'extrem de desaparèixer espècies abans fins i tot de ser descobertes per la ciència. Estem davant d'un procés degeneratiu difícil de controlar sota moltes contradiccions. Per una banda ens ensenyen que un ecosistema com a més divers és, més madur serà, i en canvi produïm grans extensions d'un sol cultiu de cereal, la qual cosa no és precisament un exemple de diversitat. També surt en molts documentals que els mascles dominants en certes espècies animals són els que tenen una mi-

llor dotació genètica, però són aquests els que per molts diners cacen alguns senyors, amb l'afegit de tardar-ne després. Aquests serien sols dos exemples dels molts que hi ha. Així estem modificant tot el planeta, amb carreteres, desviacions de rius, centrals tèrmiques, trànsit d'espècies exòtiques, incendis, inclús amb energia nuclear, la qual encara no podem controlar els seus residus. Realment estem actuant com a un depredador embogit pel seu èxit i sembla com si volguéssim acabar amb totes les preses vives i amb elles extingir-nos també.

Des del nostre grup cridem a la reflexió sobre la nostra actuació, tant a nivell individual com social.

CRÒNICA
LLARDOSA
D'UN

DIJOUS GRAS

per El Cronista Llardós

AVIS PREVI 1r: aquesta és una crònica pròpia de temps de Carnaval, per tant tot el que pogueu llegir no us ho prengueu gaire seriosament, però tampoc gaire en conya.
AVIS PREVI 2n: de fet us ho podeu prendre com vulgeu.
AVIS PREVI 3r: si voleu no ho llegiu, no perdreu gran cosa.
AVIS 4t. I DARRER: de totes maneres llegir-ho no us farà cap mal.

Amb la senzillesa, solvència i simpatia acostumades, el Centre Cultural de Tàrraga (C.C.T.) ens segueix servint apetitosos menús culturals.

Aquesta vegada era una proposta d'allò més original i atractiva, ens proposava una taula rodona sobre el "Dijous Gras". Era original per quan a més a més d'una xerrada hi hauria una demostració pràctica de com es feien, i es fan, les saborosíssimes truites de botifarra d'ou, de botifarra negra, les rostetetes, la llonganissa a la brasa, el pa amb vi i sucre... I era una proposta atractiva perquè ens proposava cruspí-nos-les plegats tot fent gresca i xirinola.

Potser sí que llegint-ho ara sona una mica a "cunvaia" i "xiruquero", però deixeu-vos de punyetes, les vint-i-vuit truites, les rostetes i la llonganissa a la brasa, la botifarra negra recent cuïta, el pa torrat amb oli i sucre o sal, el pa amb vi i sucre i, les coques de llardons a les postres, van conformar tot un deversall de delícies.

Tres van ser els agosarats que s'atreviren a acceptar el repte de fer les truites: el Joan Ll. Tous, el Magí Ninot i el Ferran de Cal "Talaveró" de Verdú.

Moltes van ser les gentils "Culturàlies" que ajudaren que la cosa de l'assistència tècnica no hi manqués. Alguns més també hi van posar el seu granet de voluntat perquè tot comencés a l'hora convinguda.

El Tous hauria d'haver fet una xerrada introductòria, però se li van avançar el President del CCT, l'incombustible Pep Vall, i el Sr. J.M. Puig, nou regidor de Cultura. Segons declaracions del propi Tous, posteriors a la diada, mostrava la seva compunció d'intel·lectual superat per les circumstàncies. Segons ens deïa, tant l'un com l'altre van dir coses tan ben dites, tan interessants, tan escaients que ell va sentir com disminuïa de sobte la pròpia autoestima d'investigador de secà fins al punt "d'arrugar-se-li" tot una mica-molt. Aleshores, en comptes de tenir la sang freda de llegir l'erudit treball que havia preparat, es va embranchar a voler improvisar sobre la marxa la seva intervenció i a hores d'ara, ens va seguir manifestant, està convençut que en comptes d'un discurs alegre i desenfrenat propi dels temps de Carnaval i Carnestoltes li va quedar un "bunyol" propi de la Quaresma que ja s'atansava.

En el transcurs de la seva exposició oral ens va amenaçar a tots i totes les presents a publicar en aquesta revista el seu treball no llegit. Per si de cas mireu si en alguna pàgina hi ha el ditxós treball perquè, pel que ens ha arribat de fonts solvents, la redacció no te notícia del dit treball i no mostra pas gaire il·lusió per llegir-lo.

Seguint amb la crònica, és just i necessari ressaltar les vint-i-vuit truites. Totes elles saboroses, suculentos, magnífics, exquisides, fins i tot, moltes eren rodones.

La gran truita "talaveroniana"? monumental, resplendent, sumptuosa, majestuosa. Com a l'hora de la comunicació el dia de missa major per la Festa Major, a cada comensal li va tocar un bocinet. I si diuen en castellà que "si lo bueno y breve, dos veces bueno", aquell trocet de truita per lo "breve" i per lo "buena" era digna del Déu de l'Olimp.

Les torrades, les rostetes, la botifarra negra i la llonganissa del Magí desapareixien a mida que arribaven a taula.

Prou, cal acabar la crònica. El CCT n'ha encertat una més. Visca el CCT i que no parin les seves propostes.

Dijous Gras de les dones del Club Natació de Tàrraga

Imatge d'algunes de les assistents a la celebració del Dijous Gras organitzat pel Club Natació Tàrraga, en la qual va regnar un molt bon ambient per part de les sòcies del Club.

Tertúlies del dijous

Si bé no molt nombrosa, sí fou una tertúlia força interessant, no solament per les conseqüències que el fet estudiat té per a la nostra societat, sinó també per les raons que s'anaven esbrinant com a causa de la baixa natalitat a Catalunya.

Com a principals idees es digueren:

- 1) Incorporació de la dona al món laboral.
- 2) Crisi de la família tradicional.
- 3) Retard a tenir els fills a causa de la planificació familiar.
- 4) Vida consumista, que fa que es prefereixi l'adquisició de béns i viatjar, vida social més intensa, etc., al compromís, treball i despesa que suposa tenir fills.
- 5) Alt cost de la vivenda.
- 6) Falta de mesures de suport i ajuts directes (Espanya és el país amb menys ajuts per als fills d'Europa).
- 7) Horari laboral inadequat; aquí és el més llarg d'Europa.
- 8) Els joves marxen més tard de casa dels pares (de 25 a 29 anys). A Espanya el 62% continua a casa dels pares, mentre que a Europa aquest percentatge és del 32.

En fi, que Déu ni do! Hi ha prou causes reals per comprendre el que passa, però no sembla que els que han de prendre mesures ho facin. Una vegada més la societat civil s'ha de moure perquè es tingui en compte el que s'ha fet a altres països veïns i s'actui ja!

PREMI RODOLINS DE CARNESTOLTES-2000

*Diu la revista Culturalàlia
que qui sigui lletraferit
que escrigui coses amb gràcia
que al març serà agraït.*

*Em pregunto sobre què,
paper, fusta, pedra, ferro,
amb bolígraf, ploma, llapis o tupè,
i acabar-lo, si no l'esguerro.*

*Carnestoltes, rei singular,
pel febrer mana i fa figa
en un regnat irregular
en què el poble el desfila.*

*Vestits però disfressats
i amb la màscara com a trofeu,
els deixebles del rei dels cansats
el segueixen fins a un altaveu.*

*Des del balcó de l'Ajuntament
el poble reuneix en disbauxa
i diu, llargament i elegant,
allò que "poc seny i molta rauxa".*

*Ho diu sempre amb rodolins,
que lliguen més amb la seva parla,
satírics, punyents, poc fins
amb tot allò que es de mà ampla.*

*El poble riu i se'n fa cabal,
i assenyala culpa i malfactor,
i durant una estona tot és genial
perquè ningú no té ombra ni temor.*

*Després, per amorosir la gola,
la xocolata desfeta es serveix en orinal,
i el poble comenta la broma:
"Això va directe a l'engonal!".*

*Amb l'estómac ple i calent
dels grans manllevats a les Índies,
el cos nota un escalfament
que l'anima a fer dolenteries.*

*I és llavors que el poble s'alça,
i sense cap mena de benedicció,
pel carrer riu, fa mofa i dansa
i, ai de qui trobin en oració!*

*Però res no dura tota la vida
i el rei mor solter i aviat,
("igual com s'esfulla una margarida",
diria un poeta trist i malpensat).*

*Ja en tinc prou, d'aquest divertiment:
diguem que és a l'enterrament de la sardina
on el rei es venerat abastament...
i si en voleu més, ompliu-me la bacina.*

per A.C.

Carnestoltes 2000

El model de Carnestoltes que ha estat creant la comissió actual (Comissió Autònoma del C.C.T.) ha arribat al seu quart any i es pot dir que és ja un model consolidat que ha aconseguit diverses coses:

1) Recuperar les comparses en la desfilada, que són les que donen animació i brillantor a la festa. Aquest any han estat ja nombroses, amb força components i bones disfresses.

2) Fer un sopar multitudinari (es van acabar els tiquets) i a la vegada intergeneracional, realitzat enmig de la ciutat, de manera que no es trenqui la festa, aconseguint que tota mena de gent passi pel recinte del Mercat Municipal. Caldrà però replantejar-se el tipus de música i orquestra per al ball.

3) Que alguns carrers i comerços s'integrin a la

festa i disfressin no solament els venedors, sinó tota la botiga i el propi carrer. Cal animar els que no ho fan encara a incorporar-s'hi.

4) Que l'ambient carnavalesc es vagi introduint a la ciutat i sigui no solament una desfilada sinó una vivència psicològica que trenqui l'habitual rutina i permeti

desenvolupar la imaginació lúdica sense fer cap mal.

Val doncs felicitar tots els membres de la Comissió i animar-los a continuar consolidant el model aconseguit i els targarins, urgellencs i totes les entitats a participar-hi, de forma que arribi a ser realment la festa de tots, a la vegada que s'hi eradiquin els detalls negatius de ruixar amb aigua i llençar ous, cosa que els pares especialment han de procurar que no passi.

Fins l'any que ve!

Excursions a l'entorn...

Fou el 13 de febrer quan amb els cotxes anàrem cap a Vallbona de les Monges. Uns per la carretera de Nalec-Rocafor i altres per l'antiga de Sant Martí de Maldà.

Des d'allí, començàrem la pujada cap al santuari, situat en un dels llocs de més alçada de la comarca de l'Urgell. Una estona per la carretera de Maldà-cruïlla amb la de Belltall a Montblanc, i la resta pel camí. Bufava un suau ventet i el grup s'estirava com és costum, ara parlant amb uns, ara amb altres. En una vora del camí, protegits per uns arbustos i amb unes oportunes pedres que ens férem de seients, paràrem per esmorzar i fer un petit descans. Els entrepans, les cantimplores i les bótes ens donaren forces perquè tot seguit enfiléssim cap al Santuari. El paisatge anava canviant, passant de racons boscosos a camps cultivats, notant-se la sequera que sofreix tot el país. Junts a un gran dipòsit d'aigua, trobàrem les deixalles de caçadors que ens produïren indignació. Al poc, es produí l'encontre amb el grup de l'Agrupació Excursionista de l'Urgell de la nostra ciutat, que ja tornaven, ja que ells van

fer el trajecte d'anar i tornar, mentre que nosaltres sols el d'anada. En l'últim tram, la pujada s'accentuà com també el vent que en aquelles alçades bufava fortet.

Arribats a dalt, visitàrem tot el recinte, on un altre grup preparava el dinar. Ens sorprengué l'església, tancada amb vidre, cosa que permetia veure-la de fora estant, però ens estranyà que també la taulada fos de vidre, fet que havia produït que ja hi hagués un forat. Les parets i el conjunt es veien millorables i vàrem tenir l'ocasió de recollir alguna deixalla que altra.

La vista, però, damunt de la Conca és fantàstica i es va dir que en dies clars es veu el mar. Vàrem accionar una primitiva bomba que treia aigua d'un pou o cisterna.

Després de cercar els cotxes gràcies al bon servei que ens va fer el Sr. Ramon Fabre, iniciàrem el retorn, uns per Rocallaura, Vallbona i Maldà, i altres per Belltall, cosa que ens permeté admirar un cop més aquells paisatges, potser poc coneguts per nosaltres. Arribàrem amb força gana i la migdiada fou de campionat.

Excursions a l'entorn...

El Centre Cultural de Tàrraga va tornar a organitzar una nova sortida a Barcelona.

Els assistents (més de mig centenar) van poder visitar el Laberint d'Horta, el Port Olímpic i van gaudir d'una sessió del Cirque du Soleil.

agenda

MERCAT D'ANTIGUITATS I DE LES ARTS

Cada 3r dissabte de mes al C/Carme.

MERCAT DE SEGELLS, MONEDES I COL·LECCIONISME

Cada 1r diumenge de mes al vestíbul del Teatre Ateneu.

TERTÚLIES DEL DIJOUS

"La nova situació política espanyola"
Dijous 13 d'abril.

EXCURSIONS A L'ENTORN

Sortida a Concabella, Hostafrancs, Sedó i Tarroja.
Diumenge 2 d'abril.

FESTA DE PRIMAVERA Calçotada a la Bovera.

(Hi haurà cants populars i jocs tradicionals, bitlles, baldufa, boles, xarranca, etc. amb participació de tothom que vulgui.
El preu serà de 1.900 ptes.

INSCRIPCIONS:

Dimarts i dijous de 8 a 9 del vespre a la seu del Centre Cultural, C./ Piques, 1, 2n pis.

INFORMACIÓ TELS.:

973 500 510

973 311 406

973 310 150

Diumenge 9 d'abril, (14:00h.)

SORTIDES A...

Cuenca i Teruel

(Preu no socis: 16.000 ptes.,
socis: 15.000 ptes.)

INSCRIPCIONS:

Viatges l'Eixida, C. / d'Agoders.
Diumenge 30 d'abril i 1 de maig.

EXPOSICIONS

Exposició de quadres taragarins de fora vila.
Del 5 al 15 de maig.

Amb el patrocini de:

AJUNTAMENT DE TÀRREGA

fundació

caixaManresa

INSTITUT D'ESTUDIS ILERDENCS

Fundació Pública de la Diputació de Lleida

